

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ersébet-tér 9. sz. Tompa Mihály-u. 9. sz.
Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felajánlás.
Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:
GÁL ISTVÁN.
Kiadó lapfőigazgató:
RÁBELY KÁROLY.

Az előfizetés díja:
Egész évre 12 korona. — Félévre 6 korona.
Egyes szám ára: 24 fillér.
A hirdetés díja:
Bármiféle adományok nyugtázása soronként 30 fillér.
Hivatalos hirdetések soronként 75 fillér.
Legkisebb hirdetés térfogata 5 korona.
Nyilttér sora korona

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni senek.
A kiadóhivatal hirdetés és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Gömöri laptársainkhoz.

Október 31-ike a demokrácia talajára egy új államépület alapkövét helyezte le. Ez az alapköv ma az egyetlen szilárd, érintetlen épségű pont a vesztett háboru okozta romok között: vigasztaló ígérlet arra, hogy fölötté valamikor monumentális építmény tornyosul, amely mindnyájunk nyugodt otthona lesz.

Az ország népe föltétlen bizalom, a szines reménység hangos nyilvánításával üdvözölte ezt az ígérletet. Egy lírai áram hullámzott emberről-emberre, amely gyors keringésbe hozta a vért, fölzaklatta a fantáziát és mai napig sem engedte át helyét annak a reális értékelésnek, nyugodt határozottságnak, amely nélkül el sem képzelhető az építés hatalmas munkája.

Az ígértől a megvalósulásig pedig még hosszú és nehéz az út. Ehhez nem elég azoknak emberfeletti igyekezete, akik elég erősek voltak hozzá, hogy impozáns küzdelem árán elhelyezzék az új állam alapkövét: ehhez azoknak a millióknak a higgadt, céltudatos és vállvetett munkája kell, akiknek kezébe a hatalmat adták.

Népünk tulnyomó része azonban tájékozatlanul állt ezzel a roppant hivatásával szemben. A vidék és különösen a falvak népe tétován és feleségázott fantáziával várja, hogy a mesék kacsalábon forgó vára bontakozzék ki automatikusan a demokrácia talaján. A szellemi primitívsége szeszélyes illúziókba ringatja és ez nagy veszedelem. Mert a szétfoszló illúzió melegágya az anarchiának.

Laptársaink! Elsősorban a toll van hivatva arra, hogy a népet strgősen hivatására ébressze. A gömöri néphez a mi tollunk áll legközelebb, tehát a mi feladatunk, hogy minden egyes gömöri ember lelkébe plántáljuk az új mi reális konturjait, emberi jellegét, rendjét.

Nektünk kell hirdetni a gömöri nép széles rétegeinek százszor és százszor, hogy az új állam nem jöhet létre másként, csak ha minden ember neki szenteli eszt, izmait, homloka veritékét. Hogy a kötelességek-kötelessége vár mindenkire, aki azt akarja, hogy munkájának gyümölcsét ne élvezze más, hanem az övé legyen.

Laptársaink! A feladat súlyos és egyenként gyöngék volnánk ahhoz, hogy teljesítsük. Ezért azzal a kéréssel fordulok hozzátok: akarjátok e, hogy összefogjunk, akarjátok-e, hogy egyfittes erővel, kölesönös támogatással, egyöntetű működéssel módot keressünk eljutni egészen a falvak lelkéhez és megmutatni nekik egy jobb jövő útját? — Felétek nyújtják a kezüket bajtársi szövetkezésre: akarjátok e?

Uj eszmék és régi emberek.

— A „Gömör-Kishont” első propaganda cikke. —

A világ rohan és sokszor nem várja be a fejlődési processzusok lassu tempóit, néha elég egy éjszaka ahhoz, hogy a tegnappal együtt eszmék bukjanak el és a felkelő nap új világot melegítsen.

Egy éjszaka öltöztette testbe most is az új világ eszméit s ami tegnap még csak radikális akarat volt az a ma eseményeiben komoly valósággá lett.

A tegnappal nem sokat vesztettünk. Egy trónt, amelynek nem nyultak alapjai a nép szívébe, egy egészségtelen államkapcsolatot, mely bennünket minden természetes érzés nélkül kötött velünk sohasem rokonszenvező néphez, urakat, akik siketek voltak, mikor ordított körülöttük a kor szava, intézményeket, amelyek a bemohosodás alatt porlani kezdtek s nem bírták el a földnek hatalmas megrendülését. Társadalmi osztályok, amelyek jogosulatlanul emeltek föl önmagukat egy szintre s ott maradi kéjjel élvezték a letelé lenezés és felfelé dörgölözés állapotát, lezökkentek arra a nivóra, ahol az emberi értéket csak egy tényező méri: a végzett munka becsülete. Társadalmi osztályok, gerinces és öntudatos emberek emelkedtek fel és jelszavak, amelyek eddig látszólag csak halavány gyertyaként lobogtak, oly vad lánggal csaptak fel, mely bevilágítja az ország egét!

És ezek az új eszmék, amelyeket magunkba kell szívni, mint a friss reggeli illatot, amelyeket a szívünkbe kell zárni, mint az életünket adó anyánk képét, ma itt vibrálnak a légkörben és a régi emberek tétován állanak körülöttük.

Jó lenne ezt mondani nekik: Emberek, dolgozó társaim, ne csodálkozzatok, nektek nyiltak meg ezek az eszmék, fogjátok meg őket és száguldjatok velük előre bátran és ledobva a megalkuvások szennyes ruháit. Aki ma lemarad az sohasé éri utól a kort, akit ma kidobnak az új Magyarország, a nép Magyarországnak sorozó szemlélén, az elsüllyed, mint ahogy el kell süllyednie mindennek, ami túlélte a korát.

Meg kell fogni ezeket az eszméket és menni kell velük szívvel, lélekkel és bátorsággal — de ésszel is. Komoly ésszel, az eszmék struktúrájába bevilágító felfogással és szégyenkezés nélkül kell mindenkinek bevallania, aki eddig

hallotta a száguldó jelszavakat és nem nézett bele a mélységükbe.

Es ezt a vallomást sokan, nagyon sokan megtehetik. Ki tanult nálunk szociológiát, ki bonczolta önmagában a demokrácia hatalmas eszmevilágát, ki olvasta ennek régi és új irodalmát, ki kereste ennek az igazi, életet kívánó értelmét? Kevesen, akik fent voltak a domináló osztály magaslatán azok azt hitték demokraták, ha kortes közfogásokkal magukhoz engedik a népet, azok beleburkolták a radikalizmust, internacionalizmust népszerűtlenné kimondott köntösébe azokat, akik mertek gondolkodni a néphatalom jogán, az emberiség szépségein és a világnak átalakulásán.

Most komolyan és szeretettel kell magunkba venni ezeket a kérdéseket és tanulunk kell. Nehéz lesz a munkánk, mert nincs fogékonyságunk sem talán ahhoz, hogy oly levegőt szívjunk magunkba, amelynek fuvallatát sem éreztük eddig. Mégis hozzá kell fognunk. Szakfolyóiratokat, társadalomtudományi könyveket vegyünk a kezünkbe és pótoljuk azt, amit eddig elmulasztottunk. És meglátjuk, hogy mennyire csalódtunk, mikor intelligens embernek hittük önmagunkat s az emberi élet és a társadalom legalapvetőbb kérdéseivel sem voltunk tisztában.

A „Gömör-Kishont” meleg szeretettel veszi fel a harcot a tegnap sötétsége ellen s aki tanulni akar, aki a felszínre került eszmék lelkébe akar látni és bármilyen kérdéssel hozzánk fordul, a legszívesebb készséggel adjuk oda minden szociális tudásunkat és ajánlunk megbízható szakirodalmat.

Szervezkedési düh.

Amint feltámasztott homlokkal magam elé bámulok, egy süllyedő hajó képe tárul elém, melyen mindenki a saját kiaded podgyaszának és saját életének megmentésén fáradozik: egymást félrelökösve és arcába vágva annak, aki már előbb fejrántotta magára a mentőövet.

Minden osztály és minden érdekes csoport félre akarja lökni a másikat, hogy a maga igazát kiabálja bele a világba, ahelyett, hogy minden apróbb érdekek mellőzésével egy fő célt tartanak mindannyian szem előtt: az ország megmentését.

Oh szerencsétlen ország! Ugy jártál, mint az a rab, mely ifjúságát fogságban töltvén, mikor megnyilt börtönének ajtaja, nem tudta mihez kezdjen a szabadságával: visszatért börtönébe.

Vagy vezethet e ez az út máshová bennünket, mint vissza az utált rabságba.

Ahelyett, hogy az egymással való meggyezést keressünk, egymás ellen alakítunk mindenféle fajta szövetségeket, mintha a kormányon lévőek egyénisége és multja nem nyújtana elég biztosítékot arra nézve, hogy az igazság és méltányosság mértékével fog mérni ezután mindenkinek.

Szervezkedik mindenki, dolgozni meg senki sem akar.

A régi szervezett munkások dolgoznak, az újak hajzihóznak, bomlanak ezerféle módon, csak éppen a műhelyt nem keresik.

Hová vezet ez? Aki nem dolgozik, nincs joga élni.

Hogy a társadalom fennálhasson, mindenkinek dolgoznia kell.

Csak most írtottuk ki egy csoportját a parazitáknak, a dolgozatlanoknak, a heréknek s már egy új élődi csoport akar a nyakunkba nőni?

Nem. Arra még elég szívós lesz a magyar őserő, hogy ilyen rákfenéket kiforrjon testéből. Mi nem azért vágyunk erre a korszakra, hogy csudar senkiket neveljünk, hanem, hogy munkánk és szabadság szerzetünk által a művelt nemzetek között a nemzetet megillető helyet biztosítsunk fajunknak.

Dolgozzunk és ne töltjük időnket lánban, fe csegéssel, mert nem lesz mit enni gyermekeinknek és veszélyeztetjük forradalmunk vívmányait. *Telek A. Sándor.*

Az őszi megyegyűlés.

Ugy érezzük utolsó megnyilatkozása volt szombaton a régi vármegyének s a tényleg nagyteremben legközelebb új emberek jönnek össze, fiatalabb gondolatokkal telt koponyák, új eszméknek életet adó élet.

A vármegye törvényhatósága élénk érdeklődés mellett tartotta meg nov. 30-án *Putnoky Mór* kormánybiztos elnöklésével rendes közgyűlést.

Az elnök meleg szavakkal üdvözölte a megjelenteket, bejelentette, hogy felajánlott lemondását a népkormány nem fogadta el s felkérte őt a további kormánybiztosi működésre. Nagy lelki harcok után vállalta ezt leginkább azon okból, mert személye és eddigi működése iránt mult alkalommal oly meleg rokonszenv és bizalom nyilvánult meg s ebből merit biztató reménységet arra, hogy jövőben is támogatásban lesz része. Ma mindenkinek kötelessége a népkormányt támogatni nehéz munkájában s ő erre vállalkozott a vármegye minden megrázkódtatását körülmények között. Jövő működésében is a független magyar nemzet és a vármegye érdekeit fogja szolgálni, a nélkülözökön segíteni kíván, az idegen ajku lakosság kulturális és közigazgatási érdekeit készséggel támogatja, de viszont nyugalmat, türelmet és megértést kíván a lakosságtól, a törvények tiszteletét, a közrend és közbiztonság megőrzését az egész vonalon feltétlenül biztosítani kell. A népkormány a legjobb akarattal és szándékkal igyekszik a népjólétét biztosítani. A tisztviselőkről elismeréssel szól, kéri továbbra is, hogy hivatásuk magaslatán töltsék be hivatali tisztüket végül a vármegye lakosságának szíves támogatását kéri.

A nagy figyelemmel hallgatott s élénk helyesléssel kísért beszéd után Lukács Géza ny. főispán szólalt fel s teljes elismeréssel vett tudomást a kormánybiztosi teendők vállalásáról, mely a vármegye közönségének érdekében történt.

Kubinyi Géza ny. főispán napirend előtt bejelentett felszólalásától a kormánybiztos személye iránt kifejezett feltétlen bizalomból kifolyólag eláll.

Fodor Jenő a gazd. egyesület igazgatója leendő beszédét mondva az alispáni jelentés után s bejelentette az országos földművelő párt megalakulását, melynek Gömörmegyei szerve is megalakul s a komoly hazafias munkából ki akarja venni részét.

Dr. Fornót Gyula alispán jelentésével kapcsolatban elhatározza a közgyűlés, hogy Lefkóvits Ferenc rimaszombati kereskedőnek, ki több mint egy év óta lelkes buzgalommal látja el a közlélmzési nyilvántartási teendőket, hálás köszönetét nyilvánítja s részére 3000 korona tiszteletdíjat állapít meg. A tárgysorozat szám-talan nagyobb és kisebb fontosságú községi és városi ügyet intézett el, több társörvényhatóság átiratával foglalkozott, az árvapénzeket a régi kulcs szerint a megyebeli pénztáratoknál helyezte el s elfogadta a háztartási alapnak jövő évi költségvetését. A rimaszombati rokkantak, hadiözvegyek és árvák szövetsége kérelmére 5000 koronát állapított meg s több segélyezési ügyet intézett el.

Az elnöklő kormánybiztos kinevezte Gál István aljegyzőt, lapunk felelős szerkesztőjét vár-

megyei tiszteletbeli főjegyzővé s Maksa Eösi Elemért tiszteletbeli főszolgabíróvá.

A közgyűlést megelőző állandó választmányi ülés pénteken volt.

Hírek a gömöri közlélmzés és közlélmzés világából.

Nincs többé cipőutalvány. A kereskedelmi miniszter hatályon kívül helyezte a cipőrendeletnek az utalványokra vonatkozó részét. Ezentúl bárki, aki a községi elöljáróság igazolványával jelentkezik a cipésznél cipőt készíttet-het vagy javíttathat, illetve a cipőkereskedőnél cipőt vehetnek. Természetesen csak ha van. A vármegyei cipőhivatal a meglévő készleteket a cipészek részére kiutalja s mindent elkövet a lakosság lábbeli ellátása tekintetében.

A decemberi cukor nem kerül egyhamar kiosztásra, mert érte-ülésünk szerint a szállítások csökkentettek s készlet igen csekély van.

Hírek és vegyesek.

Az Országos Földművelő Párt szervezkedése.

Lapunk zártakor értesültünk, hogy az Országos Földművelő Párt esütörtökön, november hó 28-án megalakult Budapesten. A párt vármegyénkben is megkezdte szervezését és mint értesültünk **Rimaszombatban december hó 7-én d. e. 10 órakor a „Hungária” szálló nagytermében, Tornalján pedig december hó 9-én délután 10 órakor a „Fehér-ló” nagytermében, Rozsnyón a „Fekete-sas” szálloda nagytermében december hó 10-én d. e. 10 órakor fogja tartani alakuló közgyűlését.** — *A zászlót kibontották az új Magyarország eszményeiért! — Sokáig vártunk, míg a mi napunk eljött! — Aki velünk érez, jöjjön utánunk! — Az alakuló gyűlésen legyen ott minden gazda!*

Városi közgyűlés. Rimaszombat város képviselőtestülete Dr. Kovács László polgármester elnöklésével nov. 29-én közgyűlést tartott melyen jelen voltak a tisztviselőikön kívül: Bodor István, dr. Kármán Aladár, új. Rábelj Miklós, Süteő István, Szoyka Pál, új. Törköly József, dr. Wallentinyi Dezső, Zacher Gusztáv, Zehery István dr. és Zsuffa Kálmán. A polgármester a képviselőtestületben első ízben megjelent Zsuffa Kálmánt üdvözölte s felkérte őt, hogy a közügyek intézésében működjen közre. A városi alkalmazottak beszerzési előlegére nézve kimondatott, hogy azok, kik háborus segélyt élveznek s tényleges szolgálatban vannak és mindaddig nem részesültek a beszerzési előlegben, december 1-ig kérhetik ennek kiutalását. Ezután a város 1917 évi számadásának tárgyalása következett. A kiküldött számvizsgálóbizottság Zacher Gusztáv elnöke alatt megvizsgálta a számadásokat s erről jelentést tett. A bevétel 633590 kor. 11 fillér, kiadás 619671 kor. 86 fillér, maradvány 14918 kor. 25 fillér. A vagyon 5,059,542 kor., a teher 3,133,649 kor., a tisztavagyon 1,925,893 korona. A gazdasági, iskolai alapvagyon, szegények intézete, nyugdíjintézet, állategészségügyi ebadó, közigazgatási ebadó, Gizella kisdudóvó intézet, vízűj. községi közmunka, 7 éven felüli elhagyott gyermekek segélyalapjának számadás jóváhagyólag tudomásul vétetett. Dr. Wallentinyi Dezső a kisdudóvó intézet számadásával kapcsolatban felhívta a figyelmet az óvónők fizetési osztályba való besorozása ügyében kiadott legutóbbi kormányrendeletre. Végül a közgyűlés felhatalmazást adott a polgármesterek, hogy a fogalmazói székre ideiglenesen alkalmazza Dr. Báthly Zoltánt.

Eljegyzés. Új. Szatmáry Ferenczné szül. Hubai Mária bájos leányát: *Juliskát*, eljegyezte *Vaskó Andor*.

Katonai kiténtetés. Vas érdemkeresztet kapták a 16. népt. parancsnoksághoz tartozó Molnár Pál és Csomor József munkások és Tózsér Mihály a debreczeni menteleposztályhoz tartozó népfelkelő.

Katonai előlépés. A hadügyminiszter Farkasfalvi Farkas Géza nyugállományu huszárnagynak az alezredesti címet és jellegét adományozta. — Népfelkelő főhadnagyokká lettek Minkusz Andor Schlesinger Jenő Werner Arthur Lajos 25 gy. ezredbeli népf. hadnagy.

Kinevezés. A belügyminiszter az állami határrendőrségnél a VIII. fizetési osztály 3. fokozatába határrendőrségi kapitánnyá nevezte ki *Spéczián Gyula* fogalmazót, a X. fizetési osztály 3. fokozatába segédfogalmazóvá dr. *Fehér Gyula* segédfogalmazót. A rendőrorvosi tisztikarban a megyénkbeli származású dr. *Wiesinger Frigyes* rendőrorvost a VIII. fizetési osztály 3. fokozatába kertületi rendőrorvossá nevezte ki a belügyminiszter.

Visszatért tanár. Szigeti *Benedek* Gyula volt houvédészados a napokba leszerelve visszatért városunkba és elfoglalta a főgimnáziumnál tanári állását. Vele már a harmadik hadbavonult tanár tért vissza és még kettő van távol Rimaszombattól.

Halálozások. okolicsányi *Okolicsányi Andrá*s, a vármegyénél alkalmazott Okolicsányi Évi fivére nov. 20-án 25 éves korában Nagyrombányban elhunyt. 22-én temették el nagyrésztvelett Nagyrombányban.

Dr. *Molnár Ferenc* rimaszécsi körorvost és nejét mély gyász sújtotta le, amennyiben vejük *Orincsi Lajos* százados mult héten Budapesten spanyol betegséggben elhunyt.

A helybeli áll. polg. leányiskola tantestületét mély gyász éri. Egyik kiválóan értékes tagja *Jakovetz Ilonka*, képesített elemi iskolai tanítónő, rajz és kézimunka tanárnő, s polg. isk. tanítónő kit szeretetreméltó modorról, nagy szerénységéről, kiváló képzettségéről városzerte ismertek nov. 29-én hajnalban spanyolnáthával fellépett tüdőgyulladásban 27 éves korában meghalt. Halála igaz és őszinte részvétet keltett mindenfelől, mert az elhunyt egyike volt a hivatásukat példás kötelességtudással és lelkiismeretességgel betöltő tanítónőknek. Kartársai és növendékei, kik nagy szeretettel viseltettek iránta, de a városban mindenfelől mély megdöbbenéssel értesültek a lesújtó gyász hírről. Edesanyján új. *Jakovetz Alajos* néni kívül fivére és rokonai siratják az ehánytat, kinek hült tetemét ma délután helyezik örök nyugalomra.

Szévi Ilona nyug. művai tanítónő nov. 29-én hosszas betegség után 60 éves korában városunkban elhunyt.

Németh Terézia — a néh. Németh testvérek, régi kalaposmesterek nővére mult héten Várgedőn meghalt.

új. *Tóth Józsefné* szül. *Szabó Mária*, tanító özvegye nov. 25-én 50 éves korában városunkban elhunyt. Csinke István ref. lelkész megható imát mondott a ravatal felett.

Nagy gyász érte Dr. *Geduly Árpád* klenőczi főorvost s vele együtt az egész *Geduly* családot, amidőn veje *Riester Hugó* erdőmérnök életének 32 ik, legboldogabb házasságának 6 ik évében november hó 24-én reggel fél 3 órakor rövid, de súlyos szenvedés után spanyol betegség után fellépett tüdőgyulladásban elhunyt. A megboldogult hült tetemét Besztercebányán november hó 26-án délután 3 órakor a r. kath. egyház szertartása szerint, az erdőigazgatóság székházából helyezték örök nyugalomra. A halál híre mély részvétet keltett a gyászoló család nagyszámú tisztelői között.

Rendkívüli ev. egyházmegyei közgyűlést hívott össze *Nyustyára* december 9-dikére a kishonti egyházmegye elnöksége, *Gyürky Pál* főesperes és *Medveczky Sándor* egyházmegyei felügyelő, hogy az egyházmegyéhez tartozó gyülekezeteknek mód és alkalom adás-sék, a válságos helyzettel szemben való állásfoglalásra. A gyűlés tárgya: az egyházközségek közös elhatározását igénylő azon kérdés, hogy a kishonti evang. egyházmegye, mint a magyarországi ág. h. evang. egyetemes egyháznak kezdetiől fogva egyik alkotó része, ragazkodik-e az országos egyház kebelében való megmaradáshoz melyben mindaddig megtartotta s a jövőben is biztosan bírhatja egyházi önkormányzatát, anyanyelvét és evangéliumi vallását? Érdeklődéssel várjuk a gyűlés határozatát.

Adakozunk az elaggott s önhibájokon kívül munkaképtelenné vált iparosok, kiskereskedők és hivatalnokok részére alakított „nyugdíjgyűlés” javára!

Eskütétel. A miskolci ügyvédi kamara itteni tagjai nov. 27-én a népköztársaságra lettek az esküt a kir. járásbírósg vezetője százi Kovács Géza előtt.

Egyházi közgyűlést tartott f. hó 24-én a rimaszombati-tamásfali ev. egyház, amelyen kegyelettel emlékezett meg elhunyt felügyelőjéről, Boczko Dánielről és id. Szalontay Sámuelről volt presbiteréről. Új felügyelőjéről egyhangu lelkesedéssel Cseh István törvényszéki elnököt választotta meg, aki az érte ment küldöttséggel a gyűlésen megjelenő székfoglaló beszédében kiemelte, hogy hithűséggel, odaadással fogja szolgálni egyházát s minden erejével támogatni fogja erkölcsi és hazafias céljainak megvalósításában. A közgyűlés egyháztanácsosokul Szoyka Pált és Lehoczky Mártont választotta meg. A tárgyalás további folyamán az egyházmegyei közgyűlésre kitűzött kérdésre egyhangulag és egyakarattal kimondja a közgyűlés, hogy amint a reformáció óta négy évszázadon keresztül hűséggel osztozott a magyarországi evang. egyetemes egyház sorsában, úgy a jövőben is ragaszkodik az országos egyház kötelességében való megmaradáshoz s ebben a viszonyban kívánja megtartani változatlanul a kishonti evang. egyházmegyét is: minélfogva előre is óvat emel minden bárhonnan jöhető kísérlet ellen, mely ez ősi létének és viszonyainak megszakadását vonná maga után.

Koszoru megváltás. Vályi Margit, Sándor és Lenke testvérek, forrón szeretett testvérük Vályi Kálmán halála alkalmából, minthogy testvérük temetésén nem réhatták le személyesen testvéri szeretettük adóját, kegyeletos érzésük kifejezésül fivérük emlékének megörökítése céljából a jánosi ref. egyháznak koszoru megváltás címen 300 koronát adományoztak. A jánosi ref. egyház hálás köszönettel írta megévkönyvében, mind az elhunyt férfinak, mint adományozó testvéreknek nevét. Együttal alkalomszerűen tartja megemléteni, hogy épen száz éve annak, amikor az adományozók szépapja néh. Vályi Pál a jánosi egyháznak főgondnoka volt s ugyancsak száz éve annak is, hogy az ő gondos vigyázása mellett Jánosiban új paplak épült. Így vetnek fényugárt a késő unokák, a letolyt száz esztendő távolából, a régóta pihenő szép apa emlékeztére is.

A jolsvatapolczai Nemzeti Tanács Erőss Géza ottani tanító elnöklelte alatt megalakulván a „Gömör-Kishont” propagandális cikkének hatása alatt elhatározta, hogy a cseh aspirációkkal szemben a magyar népköztársaságban akar megmaradni.

Igazgatóválasztmányi ülés. A Gömörkishontvármegyei Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmánya folyó évi deczember hó 2-án hétfőn délelőtt 11 órakor Tornalján a tornaljai bank tanácstermében tartja VII. ülést a következő tárgysorozattal: 1. Jelentés az egyesület legutóbbi működéséről. 2. Községi helyi földművelő tanácsok szervezése. 3. Folyó ügyek. 4. Tagok felvétele. 5. Esetleges indítványok.

Megbüntetik a fosztogatókat. A fosztogatók súlyosan lakolni fognak a közrend és embertársaik ellen elkövetett bűnös cselekedetükért. A rimaszombati ügyészség fogháza már is tele van letartóztatottakkal, akik majd a törvény előtt fognak felelni garzdálkodásukért; az elzáráson kívül el fogják őket itélni az okozott kár megtérítésében. De egyéb büntetés is éri őket. Aki közülük eddig hadisegélyt kapott mint a belügyminiszternek most érkezett rendelete mondja, elveszti azt. Végül nem kapnak a fosztogatók földet, sem tiz holdat sem kevesebbet mert méltatlanná váltak arra, hogy a nemzet megjutalmazza őket.

Helyreigazítás. A forgácsfalvi zavargásokról f. évi 45. számunkban írt közleményünket rektifikáljuk, amennyiben a valóság az, hogy a forgácsfalvi s darabos-pusztai hazatért katonák egyrésze mult hó 3-án este berontott Csorbai Endre községi jegyző lakására, a családot inzultálták, majd Freisinger Armin tüzlet-szkómahelyiségében rohantak azt kifosztották s ez idő alatt a jegyző családja a szomszédban rejtőzött el s 4-én reggel 4 órakor Jókóvi Emil kántortanítóhoz menekült, aki Sucha Sándornal az erdőn át a szomszéd községbe — Sziklára — kísérte a családot, cselédjével vitte el gyermeküket is. A jegyzői irodát szétlőtték, az asztal fiókokat széthányták s a Wertheim

szekrényt feltörték. Pár nap múlva megjelent a losonci nemzetőrségnek egy osztága. Ez Ottília pusztán két személyt elfogott, Forgácsfalván s Darabospusztán való rövid tartózkodás után Sziklára ment, másnap a két elfogott személyt elbocsátotta s többet nem is láttuk őket. Nem lőttek agyon senkit — a rendet pedig úgy a hogy maguk az ottaniak állították helyre.

Dolgozik a rimaszombati Nemzeti Tanács. A rimaszombati Nemzeti Tanács serényen dolgozik a város lakosságának s a hazatért katonáknak érdekében. Harminc drb sertést vásárolt s olcsó áron (12 korona) mérte ki a húst a hadisegélyeseknek és a rokkantoknak s a lakosság többi része is kapott belőle. A zsírú anyagot tartalékolják és a szegény néposztálynak fogják juttatni. Elhatározták a haretéri katonák munkaközvetítésének megszervezését s propagandális előadások tartását.

A rokkantak, hadiárva és hadiözvegyek gömöri szövetsége alakult meg mult hó 26-án d. e. a polgári olvasóköri helyiségében. Elnökké Dr. Dickmann Gyulát és özv. Kulcsár Jánosné választották meg, titkár Szilassy István, jegyző Teleszniczky Ede lett, választott egy 6 tagú elnöki bizottság is. A szövetség, melynek célja a megyebeli rokkantak, hadiárva és hadiözvegyek érdekeinek védelme s ezek támogatása az egész vármegyére ki fog terjedni s e hó 15-én nagygyűlést tart Rimaszombaton.

Szervezkednek a rimaszombati szocialdemokraták. A rimaszombati szocialdemokraták a szervezett munkásság hatalmas táborába lépve megalkották ideiglenes szervezőket a következőképen: Elnök: Lehoczky Pál öntő mester, alelnök: Tarjányi Ferencz szabó, jegyző: Malatinszky Zoltán tisztviselő, titkár: Kovács Andor tisztviselő, I. pénztárnok: Timaróczy Sándor üzletember, II. pénztárnok: Bandy Gyula szedő, I. ellenőr: Broczko József cipész, II. ellenőr: Toldy István asztalos mester, pártválasztmányi tagok: Ivanics József borbély, Baranyay Lajos felsőrézkészítő, Papp Lajos cukrász, Póssa Dániel asztalos, Seres Ferencz kelmestő, Jankovics András kőműves.

Értesítés. A központi szervező bizottság megbízásából értesítem a helybeli elbarátokat, hogy az Országos Szellemi Munkáspárt a változott helyzet következtében újabb állásfoglalás és a további teendők megbeszélése tárgyában f. évi deczember hó 1-én Budapesten (Pedagógiai Szeminárium) tagértekezletet tart. A szervező bizottság azon megbízását, hogy ezen értekezletre az itteni elbarátokat hívjam meg, a mai napon kaptam meg, így annak idejében eleget nem tehettem s ezúttal csak az értekezlet megtartásának közlésére szorítkozhattam. — Mindazokat, kik az Országos Szellemi Munkáspártba belépni szándékoznak, felkérem, hogy ebbeli elhatározásukat velem közölni sziveskedjenek. — Rimaszombat, 1918. november 29-én. Márkus László.

Allami házasság közvetítés. A rimaszombati állami anyakönyvi hivatal következő felhívást teszi közzé: „Felhívatom mind azon honleányok és özvegyek vagy törvényesen elváltak, kik hajlamot éreznek magukban ahhoz, hogy a háború folyamán a haza védelmében rokkanttá lett embertársainknak hűséges hitveseik tudnának lenni, sziveskedjenek bizalommal a rimaszombati állami anyakönyvezetőség-nél, a hivatalos órák alatt jelentkezni, ahol a továbbiakról felvilágosítást nyernek. Komoly elhatározású nők okmányaikat és fényképeket magukkal is hozhatják. Ezen közvetítés teljesen bizalmas és díjmentes.”

Műszaki vállalkozás városunkban. A Gömörmegyei Árutorgalmi részvénytársaság már több mint fél éve újabb vállalkozásba kezdett és ezen újabb üzlete felüli a villanyvilágítási berendezések készítésétől, egészen a varrógép és gramofonjavításig elképzelhető mindenféle mechanikai szerelést és javítást. A vállalatnak a Rákóczy ut. 10. szám alatt csinosan és a kor igényeinek teljesen megfelelően berendezett üzlete és műhelye van és azt a városi villanytelep volt főgépész Timaróczy Sándor elektrotechnikus vezeti. Olvasóink figyelmét felhívjuk ezen hízagpótló vállalkozásra és egyben mai számunkban megjelent hirdetésre is.

Vasutasok szervezkedése. A tiszolci és nyustya líkéri vasutasok november 21-én este Tiszolcon jól sikerült gyűlést tartottak, amelynek előadója Csapó Sámuel volt. Egyhanguan kimondták, hogy a szocialdemokrata pártba belépnek és nyomban megalakították a Magyar Vasutasok Országos Szövetségének helyi csoportját.

Rendőri krónika.

Utazás a polgárőrség körül.

Hó borítja a várost! A hold fénye vakítóvá teszi az utat. Csend van! Mindenki pihen, alussza nyugodtan napi fáradalmait. A csendet mi sem zavarja, a hideg mindkit fűtött odújába kerget. Hideg van! A legkeményebb tél! Alszik a város, csak a polgárőrök és a rendőrök lába alatt csikorog a hó s ez szolgáltatja ön-feláldozó kötelességüknek teljesítéséhez a zenét. Vigasztalja, örömet önt a lelkükbe az, hogy hogy vigyáznak a máséra. Nekik nincs mit féltetniük, örködnek azok fölött, akiknek féltetni valójuk van, örködnek azok fölött, akik a magukéra is lomhák vigyázni. Örködnek, mert nekik nincs semmijük, csak az egészségük, csak lyukas cipőjük, hiányos ruházatuk, de van hozzá energiájuk s akaratuk, becsületük, hogy vigyázzanak azokra is, akik meg nem érdemlik s mily örömmel, mily készséggel és lelkiismerettel teljesítik feladatukat. Teljesítik, mert vállalkoztak rá. Magyar emberek, szeretik hazájukat, védik lakhelyüket, feláldozzák egészségüket, csak azért, mert a közérdek így kívánja. Vezérli őket a hazafiasság, kor és rangkülömbőség nélkül hordják vállukon a mannichtert, karabélyt. Zugolódás nélkül róják a kiszabott hányt, fogszikorgatva türik a hideget s fáradtság nélkül, nyitott szemmel gondolkodva töltik el a meghatározott órákat. Ismerik a helyzet komolyságát, belé öntik kötelességükbe minden érzésüket s játszva hajtják végre a mások kötelességét is. Nincs cipőjük, saját pénztükön isszák meg azt a kis teát, mely felmelegíti hidegtől elbénult testüket, saját pénztükön szívják azt a cigarettát, szivart, amelyet megspórolnának, ha puha meleg ágyukban, gondot, but elfeledve aludnának az igazak álmát.

Polgárőrök, rendőrök hozzátok szólok!

Nem panaszkodtok, csupán egy bánt benneketek, hogy mig ti — a semmi nélküliek — vigyáztok mindenkire s mindenki vagyonára, addig azok, akik teshetnék, kik koruk daczára elég kondícióval bírnak, hogy belépésükkel szolgálati időtököt rövidítsék, enyhítsék, alszának, sőt nevetnek, gúnyolnak s piszkos megjegyzéseikkel akarják kioltni belőletek a jót, a belátást. És éppen azok huzzák ki magukat, kik nem érezték a háborút, csak gyűjtöttek, kik belőletek gyűjtöttek, vagy azok, kik nem látták a puskát s mint igazán nélkülözhetetlenek ismerik a háborút.

Miért? Hisz mindenki érdeke e szervezet! Talán azért, hogy — egy pár megjegyzésből tudva — nem érdemes, mert nincs baj! Hisz nem azért vigyáznak, hogy baj van, hanem hogy ne legyen baj! Éppen azért mindenki vegye ki a részét a rosszból is, ne csak akkor kapjon a fejéhez, ha már a baj megtörtént. — Akkor már csak a lelki furdalásoknak van pusztító munkája. Akkor már csak ő fogja teljesíteni kötelességét.

A Kaszinó! Tekintélyes komor pófájával néz farkasszemet a hóborított, gyönyörű holdfénytől glóriázott pápista templommal. Petróleum mécsek világa árad kifelé ablakain.

Itt ülök. Végig nézek a nehéz füst gomolyon, szemlélem a becsületes embereket, bámulom önfeláldozásukat, gyönyörködöm, miképen töltik el idebent 15-én a pihenő időt s a másik 15 hogyan érdemli ki mindannyiunk nagybecsülését. Kártyáztok, sakkozgatók, beszélgettek, theáztok s szívjátok az egészségtekre káros éjszakai füstöt, hogy elüssétek a 12 órát, mely reátok nézve kötelesség. Igazatok van! Szórakoztatok, töletek nem lehet megtagadni semmit, nektek nem szabad megtiltani semmit. Megnyugodtok mindenben, jóban, rosszban, de tudom mi fáj nektek, tudom mi az érzékeny oldalatok...! Ne szóljatok semmit! — Nekik is lesz belátásuk, lesz bátorságuk. — Vigasztalodjatok, ők is becsületes emberek lesznek s elfognak jönni ők is, hogy ne

csak ti vigyázzatok palotáikra, vagyonukra, hanem eljönnek ők is vigyázni a ti rongyaitokra s nem fogja őket a lelkiismeret hagyni, hogy ne vigyázzon a ti szegénységetekre, egyedüli vagyonotokra, szeretett családokat életbiztonságára. Van nekik is szívük s nem sokáig fogják nézni, hogy ti rongyos cipőben, vékony gunyában szivatjátok magatokat a fagytól s eljönnek hogy finom, meleg gunyában, vastag talppal borított cipőben osszák meg veletek a terhet s ők is kockára tegyék egészségüket másért, úgy mint ti.

Nem fogják nézni szenvedéseket, nem fognak cirksuzi publikumként élvezni, midőn ti riadó esetén a sokat szenvedett s félig üszroskadt haza és városunk érdekében fogvevrel vállatokon siettek a vészjelre gyülekezni. Nem fognak azok a lelkiismeretlen, majom arccsal megáldott bajtársaitok hölgyek társaságában nevetni a iztelen sziporkákat köpdősni ahelyett, hogy ők is ott volnának, ahová önként bajlentkeztek. Nem teszik függővé attól, hogy nem érdemes, mert korán van záróra s nem fogják a személyes szabadság megsértését találni benne, hanem jönnek és segítenek nektek. Ha most nem jönnek, jönnek akkor, ha ég a fejük fölött a ház, rátok fognak szorulni s a dicsőség a tiétek. A tiétek, becsületes polgárok és rendőrök! Ez a jötelek nem vonhatja el senki, de nem is engedjük: Ez a tiétek s elismerést érdemeltek és ezt, a legkevesebbet, meg is kapjátok.

Kaptok mást is, meg vagyok róla győződve, azoktól is, kik igaz okkal maradnak és maradtak el közületek. Fognak adni épen úgy, mint ahogy *Baksay István*, ki szintén polgárúr, 300 kor-t, ahogy *Bródy József* 200 kor-t, *Lefkócs Ferencz* 100 kor-t, ahogy természetben járul hozzá dr. *Kovács* polgármester ki halálját leróvs, utal át nektek 6 kg. cukrut, mint *Fábry* rendőrfőkapitány 2 kg. theát ad részetekre, amint dr. *Fornet* alispán utalványoz részetekre rumot, cukrot és cipőtalpat, valamint *Diekmann* Laci szolgálat nektek trafikot, *Brann* Jenő és *Róth* (Vere) Ignéc a thea főzéshez szükséges edényeket, *Jellinek* Berezi 5 l. rumot s *Rosenfeld* Ignác, *Krausz* Dező és *Gede* István adtak teáscsészéket és kanalakat, hogy legyen melegítőök és füstölni valóök.

(Amidőn a fenti adományok vételét hálásan itt nyugtázzuk, mindnyájokra a jó Isten áldását kérem nevetekben.)

Adnak mások is! Tudom van szívük és segélyükkel felfogják keresni a polgárorség parancsnokságát, hogy legalább rongyos cipőtök talpának ára pótolva legyen. *Hozzátok szóltam, de más is fog belőle érteni! És ha nem; érteni fog ha nevére szóltam!*

Most elbagylok titeket azzal, hogy ne agódjatok, nyugodjatok bele, végezzétek a magatokra vállalt nehéz munkát továbbra is lelkiismeretesen, pontosan s meg fog érte áldani a magyarok igaz Istene.

Most pedig hozzátok szölok távollévők! Essen meg a szívetek, hiszen nincs kőből! Jertek segítségünkre, mennél többen vagyunk, annál kevesebb jut egyre. Vegyétek ki részeteiket ti is a dicsőségből s jóleső tudat lesz nektek az, hogy nem csak magatokéra vigyáztok, hanem a máséra is. Tegyétek fölre a kényelmet, dobjátok el magatoktól az előítéletet, nem szégyen ez, dicsőség s talán ebből is kell nektek egy parányi szem, nem csak a megvetésből! Ugye meghallgatjátok szavamat s jöttök, hogy kötelességeket ti is lerójjátok magatok és mások iránt? Ne felejtsetek el a magatok és mások iránti kötelességet!

Beszélek hozzátok is, *takarékok, bankok, gyárak, kereskedők, vállalatok s tehetségberek*, járuljatok hozzá a szegény polgárorok szórakozásához, járuljatok kemény szolgálataikhoz anyagiilag, adjatok segélyt pénzben, természetben bármi csekélységet, enyhítsétek a szegény, dermedt emberek kemény munkáját. Nektek van félteni valótok s nem nekik, hisz csak kötelességet, adósságot róttok le. Ugye meghallgatjátok kérésüket s elnémitjátok a keserűséget és szenvedést.

Szölok hozzátok is, rimaszombati asszonyok és lányok! A polgárúr a Ti rózsa álmodok fölött is örökdi, hogy nyugalmatokat ne zavarja alát

tomos zaj, örökdi, hogy nyugodtan álmodjátok az ártatlan boldogságot, melyben rigatjátok magatokat. Adjatok s készítsétek egy *egy nemzeti színű karszalagot „Polgárúr”* felirással s küldjétek be a rendőrségre. Hálánk nem fog elmaradni részetekre sem.

Szót emelek a *Kaszinóhoz* és a *Társaskörök-höz* is. Adjatok használható *kártyákat* és *sakkot*, miáltal elfogjátok üzni a nehéz 12 óra keservét, mely idő alatt a *Tiétke* is vigyázni van hivattva a polgárúr. *Rendőr.*

Az állandó mozgóképszínházban mult szombaton és vasárnap egy szépen kidolgozott ügyesen rendezett filmet mutattak be „Nászdal” címmel nagy közönség élénk érdeklődése mellett. — Szombaton és vasárnap „Az üldözött tudós” című detektív dráma van programon. — Műsor: december 7—8. szombat-vasárnap „A fattyu” felüli történet, főszerepben: *Kütsch Vilmos*sal.

Rimaszombat r. t. város tanácsától.

9172/1918 Tan. sz.

Hirdetmény.

Rimaszombat város a tulajdonát képező rimas-tamásfalvai „Gondülő” koresmát 1919 évi január hó 1 napjától 1924 évi december hó 31 napjáig terjedő hat évre bérbe adja.

A bérletni szándékozókat felhívom, hogy zárt írásbeli ajánlatukat 1918 december hó 9 napjának déli 12 órájáig a hivatalomhoz nyújtsák be.

A kikiáltási bérösszeg évi 2000 azaz kettő ezer korona.

Ajánlattevők 500 korona bánatpénzt tartoznak a városi pénztárba letétbe helyezni s az erről szóló pénztári elismervényt az ajánlatukhoz csatolni.

Részletes feltételek a polgármesteri hivatalban tudhatók meg. A bérletni ajánlatnak, a képviselő testület által történt elfogadása után az épület az ajánlattevő által nyomban birtokba vehető.

A beadandó ajánlatok elfogadása vagy elutasítása tekintetében a városi képviselőtestületi közgyűlés teljesen szabad belátása szerint dönt, esetleg valamennyi ajánlatot is visszautasíthatja s új pályázatot is hirdethet.

Rimaszombat, 1918 évi november hó 24 én

Dr. Kovács László, polgármester.

Rimaszombat r. t. város polgármesterétől.

8275/1918 Eln. sz.

Hirdetmény.

Rimaszombat r. t. város a pusztai szabadkai birtokán létesítendő tejszárásági szakiskola állat-állománya részére 72 mm. ősi szénát és 89 mm. sarju szénát keres megvételre. — Az ajánlatok a polgármesteri hivatalhoz nyújthatók be.

Rimaszombat, 1918 évi november hó 29 én

Dr. Kovács László, polgármester.

Szakácsnő felvétetik.

Az állami gyermekmenhelyben egy jól főző, gyakorlott szakácsnő felvétetik. — Intézetben már működtek előnyben részesülnek. — Részletes feltételek az állami gyermekmenhely gondnoki hivatalában megtudhatók.

All. gyermekmenhely igazgatósága.

4 koci részére jól zárható

kocsiszin kerestetik.

Ajánlat Rózsa-utca 28 alá kéretik.

Két ügyes leány

kik 16-ik életévüket már betöltötték könyvnyomdában felvétetnek. ==

Rábely Károly Erzsébet-tér 9 sz.

Megbízható, szerény, intelligens nő,

ki házi- és irodai munkákban járatos és főzést vállalja, állandó otthon és megbecsülést talál vidéki családnál „Kölcsönös segítség” jelige alatt p. r. Ajánlat Gömörmegye.

Könyvelést, levelezést bármilyen irodai munkát

vállal fél vagy egész napra mérlegképes könyvelő. — Cím a kiadóhivatalban.

Egy kéményseprői reáljog

eladó. — Cím a kiadóhivatalban.

HUDECZ ISTVÁN

KÁLYHÁS.

8-10

Rákóczy-u. 24. sz. (azelőtt Jánosi-u.)

Felvállal kályhák javítását és átrakásokat is és tüzhelyek készítését. — Új kályhák raktáron.

Eladó.

Deutsch Mór Balogujfalu, bérlet lejárt, folytató, takarmány, őszi és tavaszszalma, takarmányrépa, szarvasmarha és egy 850 holdas birtokhoz szükséges holt felszerelés eladó. 2-3

Fogorvosi rendelés.

T. Cz. sonczon, Süköly-utca 4. szám alatt fogorvosi rendelést tartok. Készítek fogkoronákat, rágásra alkalmas fogakat, fogtöméseket, foghuzást érzéstelenítéssel és a fogorvosi szakmába vágó összes munkákat. — Vidékiek 24 óra alatt kész fogsort kaphatnak és azonnal elővetetnek.

Tisztelettel:

10-20

dr. Aczél Sándor, fogorvos.

Gömörmegyei Áruforgalmi r.-t. műszaki üzlete

Rimaszombat Rákóczi-ut 10 sz.

Ajánlatunk: Villamos-ésillárok, Villamosampolnákat, Éjjeliszekrénylámpákat, Asztali és irodai lámpákat, Izzólámpákat és égőket, Villamosvasalókat, Zseblámpákat, Zseblámpa elemeket, Öngyújtókat, Kovaköveket, Varrógépeket, Varrógépkellőket, Varrógép alkatrészeket, Kerékpárokat, Kerékpárkellőket, Kerékpáralkatrészeket, — Grammofonokat, Grammofonlemezeket, Grammofonkellőket és Grammofonalkatrészeket bármilyen mennyiségben és minőségben és legelőbb napi árban.

Vállalkozunk mindennemű villanyvilágítási, villanyesengőberendezés készítésére, átalakítására, javítására és karbantartására, továbbá írógépek, kerékpárok, varrógépek és grammofonok javítására és átalakítására, valamint mindennemű mechanikai munkákra. — Szigorúan szabott olcsó árak, figyelmes, pontos, megbízható és gyors kiszolgálás.

Üzletvezető: Timaróczy Sándor.